

Monumentnummer*: 526996

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 juni 2003
Kadaster deel/nr 82878/75

*Woonplaats** Amsterdam *Gemeente** Amsterdam *Provincie** Noord-Holland

Locatiennaam Amsterdam *Locatieomschrijving* Oost/Watergraafsmeer

*Kadastrale gemeente** Amsterdam *Sectie** S *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* 271

Omschrijving**

Inleiding

In de straatwand opgenomen HERENHUIS in 1887 in Eclectische trant met TUINHUIS in de achtertuin. Het woonhuis is gebouwd naar een ontwerp van A. Salm GBzn. voor H.W. Nijman. Salm ontwierp voor deze ondernemer aan de Weesperzijde op een afgeschuind kavel een rij van vijf herenhuizen, waarbij hij experimenteerde met diverse stijlvormen. In de achtertuin bevindt zich het betonnen tuinhuis daterend uit de periode 1915-1917, dezelfde periode waarin het woonhuis verbouwd werd, naar ontwerp van Salm.

Omschrijving

Op een afgeschuinde rechthoekige plattegrond in grauw/rood bakstenen kruisverband opgetrokken woonhuis, onder een flauw hellende geknikte kap, met aan de (gepleisterde) achterzijde een smalle uitbouw van het trappenhuis. Het drie traveeën tellende asymmetrisch ingedeelde woonhuis telt vier bouwlagen: souterrain, bel-etage en twee verdiepingen. In het brede deel, rechts, zijn de vensters op alle verdiepingen gevat in een band van natuurstenen sierblokken, sluit- en aanzetstenen. Op de begane grond een geprofileerde hardstenen plint. In de linkertravee de ingang. In het brede rechter deel is het venster van het souterrain geplaatst in een dubbele rij sierblokken. De getoogde strek heeft vijf sierblokken. Voor het venster is een decoratief smeedijzeren hekwerk geplaatst. Boven het souterrain loopt een natuurstenen sierband. Op de bel-etage bevindt zich een, op consoles rustende, houten erker met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

boven het stolpstel een vijftienruits bovenlicht en boven de flankerende ramen zesruits bovenlichten. De lijsten boven en onder zijn voorzien van decoratief snijwerk. De rechthoekige erker draagt het balkon van de derde bouwlaag. Het balkon heeft een eenvoudige balustrade met verticale spijlen tussen de aanzetposten. In het verdiepte kozijn geven openslaande deuren, met vijftienruits bovenlicht, toegang tot dit balkon. De smalle zijramen hebben zesruits bovenlichten. In het timpaan van de korfboog zijn decoratief gemetselde siertegels aangebracht. Onder de topgevel bevinden zich twee vensters met achtruits bovenlichten en stenen onderdorpels. Het timpaan van de segmentboog boven beide vensters is gepleisterd. De in vieren getrapte topgevel met dekplaten heeft bij de aanzet neo-renaissance contreforts en in de top een decoratief smeedijzeren hijsbalk. Het zoldervenster bevindt zich onder een rondboog. Het linker deel heeft een neo-renaissance entree waarbij de gecanneleerde pilasters een rondboog dragen. De geparketteerde deur heeft een waaiervormig bovenlicht. De sluitsteen, in de vorm van een leeuwenkop, draagt een horizontale lijst met daarboven een dubbel rondboogvenster onder een fronton. Deze aedicula wordt geflankeerd door obeliskken op vazen en heeft, net als de entree zelf, vleugelstukken. De driezijdige erker rust op een kuip, uitlopend in een console. De cassetten aan de onderzijde hebben diamantkoppen; kozijnhout en lijstwerk zijn decoratief gesneden. De met zink gedekte naaldspits heeft een rondboog lantaarn met uivormige torenhelm. In de spits bevindt zich een kleine dakkapel onder een eigen, ingesnoerde, naaldspits. Ook de dakkapel heeft een ingesnoerde, sterk overkragende, naaldspits. De achtergevel heeft op de bel-etage een veranda onder een flauw hellend lessenaardak met gesneden lijst op decoratief bewerkte houten staanders.

Van het oorspronkelijke interieur zijn, behalve de oorspronkelijke indeling, nog aanwezig de (gestucte en geschilderde) plafonds, de schouwen, de paneel-, glas- en schuifdeuren inclusief hang- en sluitwerk, de inbouwkasten, de binnen glas-in-lood ramen, enkele met historisch glas en de lambriseringen. Daarnaast heeft het huis een aantal specifieke kenmerken. De marmeren en gemarmerde hal is geheel oorspronkelijk. Het souterrain heeft in de gang een bijzondere tegelvloer en in de ontvangstkamer aan de voorzijde een tegelvloer, een beschilderd balkenplafond en brede schouw. De kamers op de bel-etage en de verdieping daarboven hebben elk een ander plafond met bijpassende schoorsteenmantels. De achterkamer op de beletage heeft een majolica schoorsteenmantel en een dito wastafel. De voorkamer heeft een schoorsteenmantel met colonetten. De overgangen naar de serres op de verdieping worden door respectievelijk een houten (voor) en een smeedijzeren (achter) ahangend fries geaccentueerd. Op de verdieping heeft de voorkamer een marmeren schoorsteenmantel, de achterkamer een schouw met Delfts blauwe haardtegels en een boezem, gedragen door Dorische zuilen. Het trappenhuis met de ingebouwde toiletruimte is geheel oorspronkelijk. Het huis heeft een c.v.-installatie uit de interbellumperiode.

Het drie traveeën brede (gestort) betonnen tuinhuis, oorspronkelijk op een afgeschuinde plattegrond, onder een plat dak heeft centraal dubbele tuindeuren met in het bovenlicht een zesruits roedeverdeling. Dezelfde verdeling hebben de flankerende stolpstellen in het bovenlicht. De panelen onder deze ramen zijn in vakken verdeeld. Eenzelfde verdeling, maar eenvoudiger, heeft de lambrisering aan de binnenzijde.

Waardering

Het herenhuis, met bijbehorend tuinhuis, aan de Weesperzijde uit 1887 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van, door particuliere opdrachtgevers ontwikkelde, rijk gedetailleerde, -zowel qua in- als qua exterieur- neo-renaissance woonhuizen voor de gegoede stand alsmede vanwege de plaats in het oeuvre van de architect A. Salm GBzn. Het woonhuis is stedenbouwkundig van algemeen belang wegens ensemblewaarde als beeldbepalend onderdeel van het laat negentiende-eeuwse rivierfront aan de oostzijde van de Amstel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis